

بسم اللہ الرحمن الرحیم

مبانی تحلیلی
بورس سنتی و الکترونیک

مؤلفان:

مصطفی مبارکی

سید محسن احمدی

(عضو ہیئت علمی دانشگاه آزاد واحد گچساران)

سرشناسه	: مصطفی مبارکی، احمدی، محسن،
عنوان و نام پدیدآور	: مبانی تحلیلی بورس سنتی و الکترونیک/ به قلم مصطفی مبارکی.
مشخصات نشر	: محسن احمدی،
مشخصات ظاهری	: شیراز: انتشارات فرنام،
شابک	: ۳۳۰ ص.
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۰۸-۱۰-۴
	: ۳۷۴۴۵۴۹

انتشارات فرنام: شیراز - کد پستی: ۷۱۵۷۸-۳۷۶۹۵

همراه: ۰۹۱۷۳۰۵۸۲۶۹ farnampub.ir

مبانی تحلیلی بورس سنتی و الکترونیک

تألیف: مصطفی مبارکی - سید محسن احمدی

طراح جلد: پریسا هدایتی

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۳

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۰۸-۱۰-۴

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

تمام حقوق برای مؤلف اثر محفوظ است. هیچ بخشی از این اثر بدون اجازه کتبی قابل تکثیر یا چاپ مجدد نیست و متخلفین به موجب بند ۵ ماده ۲ قانون حمایت از ناشران تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۱	چکیده
۱۳	مقدمه
۱۹	فصل اول - بورس سنتی
۲۰	بخش اول) تاریخچه، تعاریف و اصطلاحات
۲۰	مبحث اول) تاریخچه بورس در جهان و در ایران
۲۲	اول) تاریخچه بورس ایران
۲۸	دوم) تعریف بورس اوراق بهادار
۳۰	مبحث دوم) اصطلاحات بازار بورس
۳۰	اول) عناوین راهشای پذیرش شرکتها در بورس اوراق بهادار
۳۰	۲. اوراق مشارکت
۳۰	۳. شورای بورس
۳۰	۴. فهرست نرخهای بورس
۳۰	۵. کارگزار بورس
۳۱	۶. کارگزار معرف
۳۱	۷. هیأت پذیرش
۳۱	۸. تابلوی بورس
۳۲	دوم) اصطلاحات بازار بورس سنتی
۳۲	۱. سهم
۳۷	سوم) قرارداد اصلی (دست اول) بورس
۳۸	مبحث سوم) بازار بورس و طبقه‌بندی انواع بورس در جهان
۳۸	اول) بورس کالا
۳۹	دوم) بورس ارز (پول‌های خارجی)
۴۰	سوم) بورس اوراق بهادار
۴۰	بخش دوم) اهمیت و ضرورت و اهداف بورس اوراق بهادار
۴۰	مبحث اول) ضرورت بورس
۴۱	مبحث دوم) اهمیت بورس
۴۲	اول) تأثیر بورس بر اقتصاد جامعه

۹۲	چهارم) شاخص آر اس آی <i>RSI</i>
۹۳	بخش پنجم) بازار مالی و سرمایه در بورس
۹۴	مبحث اول) طبقه‌بندی بازارهای مالی
۹۴	اول) طبقه‌بندی بر اساس مرحله‌ی انتشار (عرضه)
۹۵	دوم) طبقه‌بندی بر اساس نوع دارایی
۹۶	سوم) طبقه‌بندی بر اساس سررسید تعهدات مالی
۹۷	مبحث دوم) کارکردهای بازار مالی
۹۷	اول) جذب و تجهیز پس‌اندازها و تخصیص بهینه‌ی منابع (انتقال وجوه بین واحدهای اقتصادی)
۹۸	دوم) تعیین قیمت وجوه و سرمایه
۹۸	سوم) انتشار و تحلیل اطلاعات
۹۸	چهارم) تسهیل دادوستدها
۹۹	پنجم) توزیع خطر و مدیریت ریسک
۱۰۰	مبحث سوم) ابزارهای بازار پول
۱۰۰	اول) اسناد خزانه
۱۰۰	دوم) پذیرش بانکی
۱۰۱	سوم) اوراق تجاری
۱۰۲	چهارم) گواهی سپرده
۱۰۴	پنجم) نهادهای بازار پول
۱۰۴	مبحث چهارم) بازار سرمایه
۱۰۵	اول) ابزارهای بازار سرمایه
۱۰۶	مبحث پنجم) قراردادهای اختیار معامله
۱۰۷	اول) قرارداد اختیار خرید
۱۰۷	دوم) قرارداد اختیار فروش
۱۰۸	سوم) قراردادهای آتی
۱۱۰	چهارم) نهادهای بازار سرمایه
۱۱۲	بخش ششم) ابزارها و عوامل مؤثر بر سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار
۱۵۹	مبحث هفتم) انواع تالارها در بورس
۱۶۷	مبحث هشتم) نقش بورس کالا در ساختار بازار محصولات کشاورزی
۱۷۱	بخش هفتم) روش‌های تحلیل گری قیمت سهام در بورس اوراق بهادار
۱۷۲	اول) روش بنیادین

۴۵	دوم) مزایای بورس برای سرمایه‌گذاران
۴۷	سوم) مزایای بورس برای سرمایه‌پذیران
۴۹	مبحث سوم) بورس در برنامه‌ی چهارم توسعه
۵۱	مبحث چهارم) بورس در استان‌های کشور
۵۲	مبحث پنجم) اهداف سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار
۵۳	بخش سوم) ارکان بازار اوراق بهادار
۵۴	مبحث اول) شورای عالی بورس و اوراق بهادار
۵۵	اول) سازمان بورس و اوراق بهادار (سبا)
۵۶	دوم) بورس اوراق بهادار تهران
۵۷	مبحث دوم) بازار پول و سرمایه
۵۸	بخش چهارم) مبنای کاربردی بورس
۵۸	مبحث اول) فرایند سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار (نحوه‌ی خرید و فروش)
۵۸	اول) نحوه‌ی خرید و فروش سهام در بازار رسمی
۷۰	دوم) نحوه‌ی انجام معاملات در تابلوی غیررسمی
۷۲	سوم) فرایند فروش
۷۲	چهارم) فرایند پذیرش شرکت‌ها در بورس
۷۴	مبحث دوم) ارزش‌یابی سهام و عوامل مؤثر بر قیمت
۷۶	مبحث سوم) عوامل مؤثر بر قیمت سهام (کاهش و افزایش)
۷۷	اول) عوامل کلان (مختلطی)
۷۹	دوم) عوامل صنعت
۸۰	سوم) عوامل خرد (درونی) تأثیرگذار بر قیمت سهام
۸۳	چهارم) عوامل کاهش قیمت سهام
۸۳	مبحث چهارم) انواع روش‌های تأمین مالی تشکیل سرمایه در بورس اوراق بهادار
۸۵	اول) مزایا و معایب استفاده از روش اندوخته‌ها و سود انباشته برای افزایش سرمایه
۸۶	دوم) افزایش سرمایه از طریق صرف سهام
۸۶	سوم) رونق معاملات حق تقدم
۸۸	مبحث پنجم) شاخص‌های سرمایه‌گذاری در بورس و نحوه‌ی محاسبه‌ی آن
۸۹	اول) شاخص کل قیمت (TLPXI) (Tehran Exchange Price Index) و بازدهی نقدی (شاخص بورس)
۹۱	دوم) شاخص منابع
۹۱	سوم) شاخص بنجهاد شرکت فعال‌تر

۱۷۴	دوم) روش تحلیل فنی
۱۷۷	سوم) روش تئوری مدرن پرتفولیو (MPT)
۱۷۸	چهارم) ارزیابی و تحلیل روش‌ها
۱۷۸	بخش هشتم) بورس بین‌الملل
۱۸۰	مبحث اول) مزیت‌های تجارت در بازار بورس بین‌الملل
۱۸۰	مبحث دوم) تاریخچه بازار بورس بین‌الملل
۱۸۳	مبحث سوم) بورس بین‌الملل، بازار ارز جهانی
۱۸۶	مبحث چهارم) ویژگی‌های بازار بورس بین‌الملل
۱۸۹	فصل دوم- بازارهای خارج از بورس (فرا بورس)
۱۹۰	بخش اول) روند سرمایه‌گذاری در فرابورس
۱۹۰	مبحث اول) بررسی تشکیل سرمایه و جایگاه بازار سرمایه در ایران
۱۹۰	اول) روند پس‌انداز و تشکیل سرمایه
۱۹۲	دوم) جایگاه بازار سرمایه در اقتصاد کشور
۱۹۳	مبحث دوم) ضرورت و اهمیت بازارهای خارج از بورس
۱۹۴	اول) الزامات
۱۹۶	دوم) نیازها
۲۰۲	مبحث سوم) بازارهای فرابورس در دنیا
۲۰۳	اول) تاریخچه و ساختار (OTCBB(Over-the-Counter Bulletin Board)
۲۰۳	دوم) تاریخچه و ساختار
۲۰۷	KOSDAQ(Korean Securities Dealers Automated Quotation)
۲۰۷	چهارم) تاریخچه و ساختار
۲۱۲	OTCEI(Over-the-Counter Exchange of India)
۲۱۵	بخش دوم) سیستم‌های بازارسازی و کارکرد آن‌ها در بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس
۲۱۵	مبحث اول) نقش کارگزار معامله‌گر در معاملات
۲۱۶	اول) نحوه‌ی قیمت‌گذاری
۲۱۷	دوم) گزارش دهی معاملات
۲۱۸	سوم) سیستم‌های معاملاتی بر مبنای سفارش و مظنه
۲۲۷	مبحث دوم) جایگاه کارگزار / معامله‌گران در قانون بازار اوراق بهادار ایران
۲۳۰	مبحث سوم) تاریخچه‌ی بازارهای فرا بورس در جهان
۲۳۵	بخش سوم) معرفی و شناخت بازار نزدیک

۲۳۶	مبحث اول) مقایسه‌ی نزدیک و NYSE
۲۳۸	مبحث دوم) حاکمیت شرکتی
۲۴۰	مبحث سوم) <i>Pink Sheets</i> : تجربه خصوصی در بازار سرمایه ایالات متحده
۲۴۱	اول) تاریخچه‌ی <i>Pink sheets</i>
۲۴۲	دوم) اوراق بهادار قابل معامله در <i>Pink sheets</i>
۲۴۳	سوم) ساعت رسمی انجام معامله
۲۴۳	چهارم) اعضا و مشارکت کنندگان <i>Pink Sheet</i>
۲۴۴	پنجم) ناشران اوراق بهادار
۲۴۶	ششم) گزارش دهی و اطلاع‌رسانی
۲۴۷	هفتم) مقررات و ضوابط ورود به سیستم اعلان قیمت
۲۴۸	بخش چهارم) قیمت‌گذاری اوراق بهادار اخراج شده از بورس
۲۴۹	اول) نحوه اعلان قیمت و معامله در <i>Pink Sheets</i>
۲۵۱	دوم) تسویه و تهاتر معاملات
۲۵۱	سوم) خدمات نرم‌افزاری در بازارهای خارج از بورس
۲۶۱	بخش پنجم
۲۶۱	بورس و بانک داری الکترونیک
۲۶۲	مبحث اول) بورس‌های آینده
۲۶۳	مبحث دوم) نحوه‌ی عمل کرد بورس الکترونیک
۲۶۵	مبحث سوم) قیمت نقد شوندگی
۲۶۷	مبحث چهارم) مشکلات سرمایه‌گذاری آنلاین (الکترونیک)
۲۶۸	مبحث پنجم) بانکداری الکترونیکی و چالش پیش روی آن
۲۶۹	اول) جایگاه تجارت الکترونیک
۲۶۹	دوم) تعریف تجارت الکترونیک
۲۷۰	دوم) بانکداری الکترونیک
۲۷۱	مبحث ششم) سرویس‌های بانک الکترونیک
۲۷۲	مبحث هفتم) شاخه‌های بانکداری الکترونیک
۲۷۲	مبحث هشتم) کانال‌های بانکداری الکترونیک
۲۷۳	مبحث نهم) مزایای بانکداری الکترونیک
۲۷۴	مبحث دهم) بانکداری الکترونیک؛ تیغ دولبه فرصت و تهدید
۲۷۵	بخش ششم) جوانب حقوقی خرید و فروش الکترونیک سهام

۲۷۷	مبحث اول) الزامات حقوقی دستورالعمل اجرایی سفارش‌های الکترونیکی اوراق بهادار
۲۷۹	مبحث دوم) الزامات ناشی از قانون تجارت الکترونیک
۲۸۱	اول) داده‌پیام عادی
۲۸۶	دوم) داده‌پیام مطمئن
۲۹۳	بخش هفتم) نقش فن‌آوری اطلاعات در بازار بورس جهان و ایران
۲۹۳	مبحث اول) بررسی وضعیت به کارگیری فن‌آوری اطلاعات در برخی از بورس‌های جهان
۲۹۳	اول) بورس توکیو
۲۹۴	دوم) بورس کره
۲۹۴	سوم) بورس سنگاپور
۲۹۵	مبحث دوم) بازار بورس ایران از داد و ستد سنتی تا داد و ستد الکترونیکی
۲۹۸	مبحث سوم) راهکارهای توسعه‌ی فناوری اطلاعات در بازار بورس ایران
۲۹۹	مبحث چهارم) ارکان اصلی عرضه و تقاضا در بازار کارا
۳۰۰	مبحث پنجم) نقص‌های سیستم معاملات و سیستم اطلاع‌رسانی
۳۰۱	بخش هشتم) آشنایی با مبانی بازار بین‌المللی بورس فارکس (Foreign Exchange)
۳۰۲	مبحث اول) مکانیزم انجام معاملات الکترونیکی در جهان
۳۰۲	اول) بازار الکترونیکی فارکس
۳۰۳	دوم) سایر بازارهای الکترونیکی سرمایه در جهان
۳۰۴	مبحث دوم) نگاهی به ساختار بازارهای الکترونیک
۳۰۶	مبحث سوم) گسترش شبکه‌های ارتباطی الکترونیک (ECNs)
۳۱۰	مبحث چهارم) سیستم‌های الکترونیک در سایر بازارها
۳۱۲	مبحث پنجم) دلایل عقب ماندگی تجارت الکترونیک در ایران
۳۱۳	مبحث ششم) چالش‌های موجود در بازار بورس ایران
۳۱۳	اول) چالش اول
۳۱۳	دوم) چالش دوم
۳۱۴	سوم) چالش سوم
۳۱۵	سخن آخر
۳۲۱	پیشنهاد
۳۲۴	فهرست منابع و مآخذ

چکیده

بورس اوراق بهادار، رکن اصلی بازارهای سرمایه و بازار مالی است، توسعه‌ی متناسب دو بخش اصلی اقتصاد یعنی بخش مالی و واقعی از اهمیت و جای گاه ویژه‌ای برخوردار می‌باشد. طبق تئوری‌های اقتصادی در صورت هر گونه اختلال در رشد و توسعه بخش‌های مذکور یا عدم توسعه‌ی متناسب آن‌ها، رشد و توسعه اقتصادی دچار مشکل خواهد شد. کشورهای توسعه‌یافته همواره دارای بخش مالی قدرتمندی هستند که بازار پول و بازار سرمایه می‌باشند.

عدم توسعه‌ی مناسب بازار سرمایه به عنوان زیرمجموعه‌ی مهمی از بخش مالی علاوه بر ایجاد فشار مضاعف بر سیستم پولی کشور، باعث شده که واحدهای تولیدی و خدماتی از مزایای یک بازار سرمایه فعال و پویا محروم گردند. مهم‌ترین هدف بازار سرمایه این است که با اجرای فرآیند سالم‌سازی و شفافیت، پس‌انداز کنندگانی که دارنده منابع مالی می‌باشند و هدف کسب سود و بازده معقول دارند را به اشخاص حقوقی و واحدهای اقتصادی که برای توسعه فعالیت‌های خود نیاز به منابع مالی دارند پیوند دهد. اثر بورس اوراق بهادار در هر اقتصادی غیرقابل انکار می‌باشد و مشارکت کنندگان در این بازار اعم از سرمایه‌گذاران و صادرکنندگان اوراق بهادار از مزیت‌های آن بهره‌مند می‌گردند. یکی از عواملی که در توسعه و رشد بازار سرمایه نقش مؤثری دارد آشنایی سرمایه‌گذاران و معامله‌گران بازار سرمایه با روش‌های تجزیه و تحلیل اوراق بهادار و افزایش توان تحلیل‌گیری آن‌ها است. بی‌شک از طریق تجزیه و تحلیل دقیق و هوشیارانه می‌توان ریسک بازار سرمایه یا مخاطره سرمایه‌گذاران را تقلیل داد و

جلوی ضرر و زیان افراطی و ناشی گری حاصل از برآیند سرمایه گذاری را خنثی نمود. با توجه به سیاست های اخیر بورس اوراق بهادار در خصوص گسترش جغرافیایی و موضوعی بورس که در پی آن تالارهای متعدد منطقه ای در اقصی نقاط کشور ایجاد شده است، یقیناً می طلبد که فرهنگ عامه سرمایه گذاری در بازار سرمایه تقویت گردد

هدف این کتاب بهبود و ترقی درک مفاهیم فن آوری، داد و ستد سنتی و الکترونیکی سهام در بازار بورس و فرابورس ایران می باشد. این نوشتار، ضمن تأکید بر مفاهیم حقوقی بورس، تأثیر فن آوری اطلاعات در توسعه بازار سرمایه را مورد بررسی قرار می دهد. به کارگیری و استخدام صحیح این فن آوری موجب توسعه ی فرایند دادوستد الکترونیک سهام خواهد بود. بدون شک فرهنگ سازی و درک مفاهیم تکنولوژی اطلاعات و به کارگیری آن در زمینه ی فوق الذکر موجبات افزایش کارایی بازار بورس را فراهم می آورد.